

Spør advokaten

Arbeidstidsbestemmelser ved jul og nyttår

ELIN KVÆRNØ, ADVOKAT I NTF

Jeg driver en klinikk med syv ansatte tannhelsesekretærer og en av de påstår at alle har krav på fri fra kl. 12.00 på julaften. Hvilke arbeidstidsbestemmelser er det egentlig som gjelder i jule- og nyttårstider?

Svar:

Juletiden består av tre helligdager hvor arbeidstakere i henhold til arbeidsmiljøloven § 10-10 skal ha arbeidsfri. Det gjelder 1. og 2. juledag samt 1. nyttårsdag. Mange arbeidsplasser gir i tillegg sine arbeidstakere fri på julaften og nyttårsaften. Noen praktiserer også fri på de vanlige arbeidsdagene som faller i romjula. Lovverket gir imidlertid ikke rett til arbeidsfri på disse dagene.

Men når klinikken stenger julaften og nyttårsaften, og Mønsteravtalen er lagt til grunn i arbeidsforholdet, skal sekretærene ha fri med lønn de dagene. Det å ha krav på fri fra kl. 12.00 på julaften stammer nok fra tariffavtalen i KS-området, hvor det er regulert.

Nyttårsaften er ikke spesielt nevnt i arbeidsmiljøloven § 10-10, så der gjelder den generelle regelen om at det skal være arbeidsfri fra klokken 18.00 dagen før en søndag eller helgedag. Men det er som sagt fullt mulig å gi fri denne dagen, også i tilfeller der Mønsteravtalen ikke følges.

Videre er det fullt mulig for arbeidsgiver å legge ferie til julaften og nyttårsaften. Arbeidstakerne vil da i utgangspunktet bruke en hel feriedag for hver av disse dagene, da

det ikke er noe som heter halve feriedager i ferieloven. Også her kan arbeidsgiver gi bedre vilkår enn det loven foreskriver, for eksempel ved å la de ansatte bruke en halv feriedag på hver av disse dagene.

Dersom man arbeider på jul- eller nyttårsaften, har man naturligvis rett til lønn. Når det gjelder 1. og 2. juledag samt 1. nyttårsdag er dette som nevnt arbeidsfrie dager. Utgangspunktet er derfor at man heller ikke har krav på lønn for disse dagene, men det finnes unntak.

Dersom man har avtalt månedslønn med arbeidsgiver, vil man ha krav på fast lønn hver måned. Utbetalingen vil derfor skje uavhengig av hvor mange helligdager det er i måneden.

For arbeidstakere med timelønn, vil disse imidlertid ikke ha krav på lønn for disse dagene. Men det kan være det er individuelt avtalt at man skal ha lønn også for de «røde dagene», selv om man har timelønn.

Hvis klinikken følger NTFs anbefaling for beregning av timelønn for timebetalte tannhelsesekretærer (årslønn/12/157), vil disse få kompensasjon for samtlige offentlige fridager inkludert i sin timelønn.